

Latvijā stādīs nākotnes dižkokus: Laimes kokus

21. septembrī Lielās talkas organizatori aicina pievienoties Pasaules talkas dienai, kuras laikā visā valstī tiks stādīti koki. Talka, ko pērn ierosināja Igaunijas nevalstiskā organizācija *Let's do it world*, vienlaikus norisināsies vairāk nekā 150 valstīs, un tajā piedalīsies miljoniem cilvēku.

“2008. gadā visās trijās Baltijas valstīs aizsākās nacionālo Lielo talku kustība, kas ik gadu norit pavasarī. Pērn, kad Baltijas valstīs svinēja savu simtgadi, igauņi to nolēma izvērst par globālu pasākumu un 15. septembrī aicināja cilvēkus visā pasaulē piedalīties Pasaules talkā. Atsaucās 18 miljoni cilvēku 157 valstīs, arī Latvijā, kur iestādīja simtiem koku,” *Kas Jauns Avīzei* stāsta Lielās talkas projektu vadītāja Ieva Stare.

Uzsvars uz jauno paaudzi

Atšķirībā no citām valstīm mēs Pasaules talkas dienā nevācam atkritumus gluži prozaiska iemesla dēļ – ikgadējās pavasara talkas laikā tie jau savākti un daudzās vietās atkritumi vairs nav tāda daudzumā, lai talcniekiem būtu ko darīt.

Bet cilvēki izjūt pierību savai apkārtnē un kopienai, grib piedalīties talkās. Arī šogad tiks izveidota koku stādīšanas interaktīvā karte vietnē *talkas.lv*, kurā ikviens varēs atzīmēt savu iestādīto koku.

“Uzsvaru šajā reizē liekam uz bērniem un jauniešiem, jo daudziem jauniešiem saikne ar dabu ir pazudusi – viņiem, piemēram, nav priekšstata, ko nozīmē iestādīt koku. Tāpēc aicinām vecākus kopā ar bērniem kaut vai mājās podiņā iesēt sēklu – ielikt ozolzīli vai kastani. Varbūt pirmajā gadā arī nekas neizdīgs, bet tad varēs mēģināt vēlreiz,” aicina Stare.

Galvenais veidot sapratni

Galvenais mērķis ir jaunajā paaudzē veidot apziņu, ka koku ir viegli

nocirst, bet izaudzēt gan ir sarežģītāk. “21. septembrī iestādītajiem kokiem jāklūst par nākotnes dižkokiem. Kad tas izdosies, tu vairs vienaldzīgs nepaiesi garām kociņam! Aiz simboliskajām aktivitātēm ir sabiedrības izglītošana par vides procesiem un apziņas veicināšana, ka katrs esam atbildīgs, nevaram tikai patērēt, mums arī kaut kas ir jādara,” skaidro Stare.

Atšķirībā no Lielās talkas šajā reizē neko priekšā nesaka. Stādi pārsvarā jāgādā pašiem, var, piemēram, vienoties ar vietējiem stādāudzētājiem vai paši tos sagādāt. Tie, kuriem ir lauki, paši kādā vietā var iestādīt jau izdīgušu stādīņu. “Ja gribam koku iedēstīt publiskā teritorijā, tas, protams, jāaskaņo ar pašvaldību,” atgādina Stare.

Būti jāzāda trīs soļi: jāiestāda sēkla vai kociņš, mājaslapā *talkas.lv* jāieliek atzīme, kur tas iestādīts, pēc tam ar paveikto jādalās sociālajos tīklos.

ELMĀRS BARKĀNS

21. septembrī notiks Pasaules talka, kuras laikā Latvijas iedzīvotāji aicināti stādīt kokus. Šī tradīcija aizsākās pērn.

Pārmerīga centība ar pļaušanu iznīcina dabas daudzveidību.

Foto: Shutterstock

neesot, jo arī citus gadus lauku ceļus pļāvuši reizi sezonā, tikai to darījuši agrāk.

Zemnieku saeima puda viedokli, ka intensīvā ceļmalu un grāvju pļaušana ir padomju laiku mantojums, kad tādi bija skaistuma un saimnieciskuma standarti.

Biedrība rosina paskatīties, kas notiek ārpus Latvijas robežām rietumu un Skandināvijas virzienā. “Tur pēdējā desmitgadē ceļmalas ir pārvērtušās par ziedošu augu joslām, kas priecē autobraucējus ar savu krāšņumu un dod būtisku pienesumu biodaudzveidības saglabāšanā,” skaidro Zemnieku saeimas priekšsēdētāja vietniece Maira Dzelzkalēja-Burmistre.

Biedrība uzsver, ka ceļmalas ir dzīvotne dabīgajiem apputeksnētājiem un ligzdošanas vieta mazajiem putniem, kuru ligzdas iet bojā, pāragri applaujot grāvmalas. Nepārdomāta un pāragra pļaušana arī būtiski samazina floras daudzveidību – augiem neļauj noziedēt, un tie neierieš sēklas.

BURTNIEKU NOVADĀ PĻAUJ DABAI DĀRAUDZĪGĀK

Burtnieku novada pašvaldība nēmusi vērā Zemnieku saeimas priekšlikumu ceļmalas pļaut vēlāk, lai lieki nekaitētu dabai.

Vasaras sākumā Zemnieku saeima aicināja zemniekus, pašvaldības un valsts ceļu apsaimniekotājus ceļmalas un grāvjus pļaut ne biežāk kā divas reizes sezonā – pēc vasaras saulgriežiem jūlijā sākumā un septembrī, lai veicinātu bioloģisko daudzveidību.

Izvērtējot biedrības paustos argumentus, Burtnieku pašvaldība šogad ceļmalas pļauj vēlāk, nekā bija ierasts. Plānots, ka pašvaldības apsaimniekotajiem ceļiem un ielām ceļmalas būs sakoptas līdz septembra beigām.

Domes izpilddirektors Mārtiņš Kļaviņš stāsta, ka ciematu centros ceļmalas pļauj biežāk, bet lauku ceļmalas 390 kilometru garumā – reizi sezonā, un šogad pļaušana atlikta uz vēlāku laiku. Ekonomisku ieguvumu gan pašvaldībai

TALCINIEKI ATKLĀJ ČETRUS JAUNUS DIŽOZOLUS

Ziemeļkurzemē talkā pie Lonastes upes Ventspils novadā atklāti četri jauni dižozoli.

Foto: Dabas aizsardzības pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvju, vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju talkā no apkārtnē saaugušajiem sīkajiem kokiem un krūmiem 31. augustā atbrīvoti astoņi dižozoli.

Četru ozolu apkārtnē, kas jau pērn atbrīvota no apauguma, talcīnieki nopļāva ataugušās krūmu atvases. Upes piekrastes līkumos pēc koku un krūmu nociršanas no jauna atklāti un uzņēmēti vēl četri diži ozoli.

Ozoli, kuru apkārtmērs pārsniedz četru metru atzīmi, Latvijā iegūst dižkoku statusu un tiek iekļauti nacionālajā dabas datu pārvaldības sistēmā *Ozols*. Lonastes ozoli dižojas ar apkārtmēru no 5,06 metriem līdz 5,65 metriem.

Dabas aizsardzības pārvalde jau vairākus gadus rīko reto biotopu saglabāšanas iniciatīvu *Daru labu dabai* īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Šie darbi ir piemēroti no trīs līdz pat 50 cilvēku lieliem kolektīviem.

Atvērums tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu

Latvijas vides aizsardzības fonds